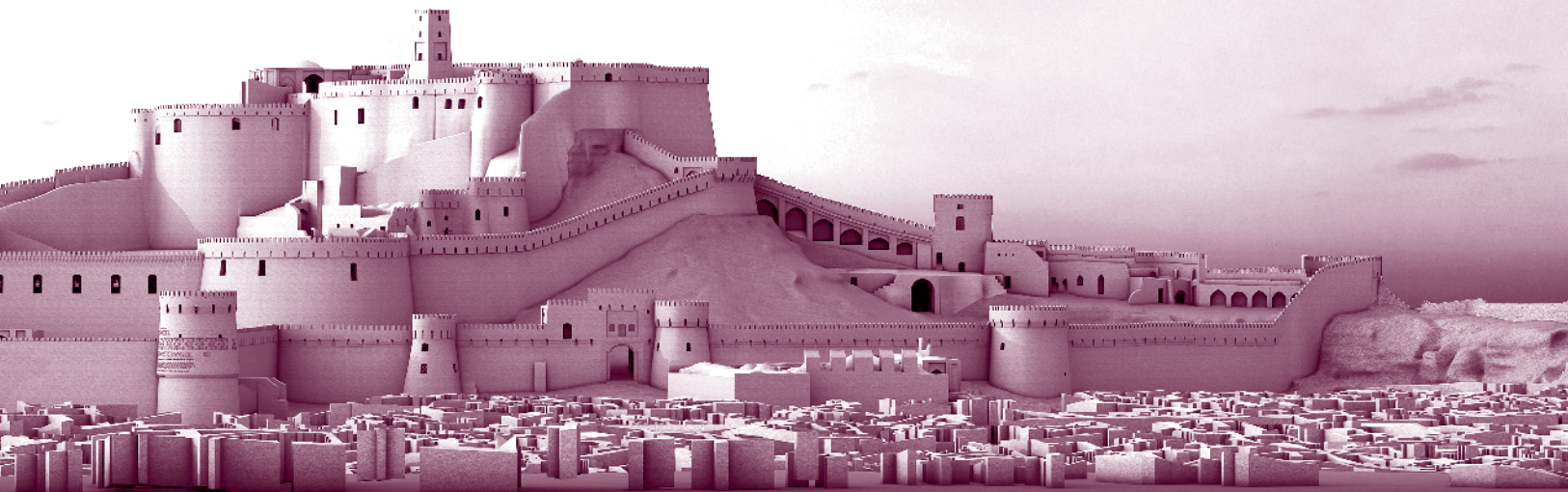

آشنایی با اداره امور آزمایشگاه های دانشگاه علوم پزشکی کرمان تاکید بر اهمیت آموزش در ایمنی، مستند سازی و کنترل کیفی از شعار های ما است

در شمارگان گذشته ماهنامه تشخیص آزمایشگاهی، با اداره امور آزمایشگاه های دانشگاه علوم پزشکی اهواز و یزد آشنا شدیم. این شماره به آشنایی با اداره امور آزمایشگاه های دانشگاه علوم پزشکی کرمان اختصاص دارد و سرپرست این اداره میهمان ماست که در ادامه پیشکش خوانندگان محترم می شود.

کرمان یکی از پهناورترین استان های ایران است. جمعیت این استان در سال ۱۳۹۰ و براساس آمار مرکز آمار ایران برابر با ۲/۹۳۸/۹۸۸ نفر بوده است و مرکز آن کلانشهر کرمان است. کرمان بیش از ۱۱ درصد از وسعت ایران را در بر گرفته است. این استان نهمین استان پرجمعیت کشور و همچنین از استان های مهم و تاریخی کشور به حساب می آید. استان کرمان مرکز جنوب شرق کشور است و به نوعی مرجع صنعتی، فرهنگی، سیاسی، کشاورزی دانشگاهی- علمی، مذهبی و سایر شاخص ها در میان استان های منطقه جنوب شرق کشور است. این استان همچنین بیش از ۶۶۰ اثر ملی ثبت شده دارد و از استان های تاریخی ایران بوده و همچنین سه اثر ثبت شده در میراث جهانی یونسکو دارد. ایالت کرمان قدیم تا کناره تنگه هرمز و دریای عمان بوده و قسمت عظیمی از استان هرمزگان را هم دربر می گرفت. این حوقل حدود آن را در مشرق مکران، در مغرب فارس، در شمال بیابان خراسان و ناحیه سیستان و در جنوب دریای فارس می داند و از شهرهای آن هرمز، جیرفت، بم، سیرجان، فهرج و... بوده است. مقدسی این ایالت را شامل پنج خوره و ناحیت: بردسیر، نورماشیر، سیرجان، بم و جیرفت می داند.

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

این دانشگاه از لحاظ بزرگی هشتمین دانشگاه در بین دانشگاه های علوم پزشکی ایران است. تاریخ تاسیس دانشگاه علوم پزشکی کرمان به سال ۱۳۵۶ برمی گردد. در آن سال، ۵۰ دانشجو در رشته پزشکی مشغول به تحصیل شدند. در آن زمان دانشگاه کرمان در محل موقوفه نوبیه برپاشده بود. سال ۵۹ دانشجویانی در رشته پرستاری نیز به جمع دانشجویان دانشگاه کرمان اضافه شد. البته ذکر این نکته ضروری است که پذیرش اولین دوره دانشجویان پرستاری با جذب ۱۸ دانشجو توسط اداره کل بهداری استان کرمان در سال ۱۳۴۱ انجام شد. سرانجام این که از سال ۱۳۵۹ رشد و گسترش دانشگاه علوم پزشکی کرمان آغاز شد به طوری که در سال ۱۳۶۲ پس از بازگشایی دوباره دانشگاه ها پس از انقلاب فرهنگی، اولین گروه دانشجویان کاردانی بهداشت کاران دهان و دندان مشغول به تحصیل شدند و در سال

از سال ۹۱ مدیریت امور آزمایشگاه های معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی کرمان را عهده دار است که در ادامه این مصاحبه با تجربیات وی و همچنین فعالیت های این اداره آشنا خواهیم شد. در ادامه مصاحبه ما را با دکتر انجم شعاع می خوانید:

✓ در آغاز خواهشمند است درباره کار ویژه ی مدیریت امور آزمایشگاه ها توضیح دهید؟

مدیریت امور آزمایشگاه ها یکی از زیر مجموعه های معاونت درمان دانشگاه است که از آزمایشگاه مرجع دانشگاهی و اداره ی نظارت تشکیل شده است.

در واقع رسالت اصلی این مدیریت تلاش در جهت تامین، حفظ و ارتقای سطح کیفی و کمی خدمات آزمایشگاهی است که با انجام برنامه های نظارتی، آموزشی و مشورتی در کلیه ی ابعاد آزمایشگاهی محقق می شود. آزمایشگاه مرجع نیز با ارائه خدمات آزمایشگاهی تخصصی در چرخه ی ارجاع آزمایشگاهی، نقش بازی می کند و آزمایشگاه مرجع قطب جنوب شرق کشور جهت تشخیص موارد آنفلوآنزا و HIV است.

✓ مدیریت امور آزمایشگاه ها زیر نظر ریاست دانشگاه فعالیت می کند یا معاونت؟

این مدیریت زیر نظر معاونت درمان دانشگاه فعالیت می کند و معاونت بهداشتی دانشگاه نیز مدیریت آزمایشگاهی خود را دارد.

✓ چند نفر پرسنل دارید و وظایف هر بخش چیست؟
سه نفر پرسنل رسمی در واحد

نظارت مشغول به کار هستند که بار اصلی نظارت آزمایشگاهی را به دوش می کشند. علاوه بر نظارت وظیفه هماهنگی و برگزاری کلاس های آموزشی، رسیدگی به شکایات، برآورد و پیگیری نیاز های تجهیزاتی و پرسنلی مراکز به تجمیع و آنالیز آمار تست های مراکز در سیستم ارجاع آزمایشگاهی و بسیاری از وظایف دیگر را به عهده دارند و در حال حاضر پنج نفر در آزمایشگاه مرجع سلامت مشغول به کار هستند.

✓ استان شما چند آزمایشگاه دارد و پراکندگی آن ها در شهر ها و روستاهای استان چگونه است؟
بالغ بر ۱۹۰ آزمایشگاه شامل

آزمایشگاه های تحت

پوشش معاونت درمان و بهداشت در کل استان وجود دارد. از این تعداد حدود نیمی در شهرستان کرمان و توابع تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. با توجه به وسعت منطقه ای، پراکندگی این آزمایشگاه ها بسیار زیاد است که به نظر می رسد

تجمیع آزمایشگاه ها و

تقویت و استقرار شبکه ارجاع خدمات آزمایشگاهی می تواند مفصل پراکندگی آزمایشگاه ها را تا حدی مرتفع کند.

✓ مدیریت امور آزمایشگاه ها چه اندازه در زمینه ی آموزش و همکاری در پروژه های علمی فعال است؟
آموزش یکی از ارکان اصلی ارتقاء

۱۳۶۳ دانشکده بهداشت پایه گذاری شد. به تدریج در سال های ۶۴ و ۶۵ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمان با جداسدن رشته های پیراپزشکی و پزشکی از دانشگاه شهید باهنر کرمان و ادغام با اداره کل بهداشت سابق به صورت مستقل ادامه فعالیت داد. دانشگاه علوم پزشکی کرمان با تلاش پرسنل و مدیران خود و با همت خیر گرانقدر مرحوم مهندس علیرضا افضلی پور که نقش به سزایی در ایجاد و توسعه دانشگاه داشت، توانست در کنار ۸ دانشگاه دیگر که سال ها قبل از انقلاب تاسیس شده بود جزء دانشگاه های مادر و تیپ I قرار گیرد. کرمان همچنین یکی از سه قطب پیوند اعضا در ایران است.

مراکز آموزشی درمانی

بیمارستان افضلی پور، بیمارستان شفا، بیمارستان شهید باهنر، بیمارستان شهید بهشتی از جمله مراکز درمانی این استان است.

دکتر احمد انجم شعاع سرپرست اداره امور آزمایشگاه های دانشگاه علوم پزشکی کرمان است.

وی متخصص ژنتیک پزشکی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان است و

خدمات آزمایشگاهی است. همگام بودن با علم روز آزمایشگاهی و تاکید بر اهمیت آموزش در ایمنی، مستند سازی و کنترل کیفی از شعار های ما است. در همین راستا مدیریت امور آزمایشگاه ها، مطابق با نیازهای آموزشی مراکز اقدام به برگزاری کلاس های آموزشی در قالب کارگاه و سمینار می کند. به عنوان مثال آخرین

کارگاه آموزشی برگزار شده با عنوان تفسیر نتایج ارزیابی خارجی کیفیت که با حضور اساتید مجرب این حوزه و در حدود یک ماه پیش برگزار شد و شدیداً مورد استفاده و استقبال قرار گرفت. از آنجایی که دانشگاه ما متولی برگزاری کلاس های آموزشی برای دانشگاه های قطب جنوب شرق کشور شده است، برنامه آموزشی جامعی تهیه شده است که امید است طی یک کارگاه یک روزه به زودی اجرا شود. همکاری در انجام طرح های پژوهشی بخش دیگری از فعالیت های ماست که بیشتر در آزمایشگاه مرجع دانشگاه صورت می گیرد.

✓ نقش مدیریت امور آزمایشگاه ها در خرید تجهیزات و سیاست گذاری کلان تجهیزات آزمایشگاهی؟
فرآیند خرید تجهیزات آزمایشگاهی توسط اداره تجهیزات که یک واحد مستقل و زیر مجموعه معاونت درمان است مدیریت می شود.

البته تعامل بسیار خوبی بین ما و اداره کل تجهیزات وجود دارد بدین ترتیب که نیاز های تجهیزاتی مراکز به

تا نقطه مطلوب هنوز فاصله داریم. برخی از آزمایشگاه ها back up تجهیزاتی خصوصاً تجهیزات کلیدی وجود ندارد که تلاش می کنیم در آینده این مشکل را تا حدودی حل کنیم.

جهت ارتقاء خدمات آزمایشگاهی ژنتیک نیاز به حمایت بیشتر از جمله خرید یک دستگاه توالی سنج sequencer داریم.

✓ چه چالش هایی برای انجام منسجم و قدرتمند فرایند های مدیریت تجهیزات آزمایشگاهی وجود دارد و راه کارهای پیشنهادی شما چیست؟

در کنار نا کافی بودن بودجه خرید تجهیزات آزمایشگاهی، برآورد های غیر کارشناسانه نیاز های تجهیزاتی و خرید غیر متمرکز از معضلات سیستم آزمایشگاهی در کشور ماست. به این مقوله بایستی واردات تجهیزات بی کیفیت و ضعف خدمات پس از فروش را نیز اضافه کرد. نیاز های تجهیزاتی بایستی با دقت و وسواس برآورد شوند و از طریق تجمیع خرید ها مانع هدر رفتن منابع شد. ضمناً آزمایشگاه مرجع سلامت نقش بسیار مهم و موثری در جلوگیری از ورود تجهیزات بی کیفیت و ارزیابی مستمر عملکرد شرکت ها جهت ارتقاء اعتماد مصرف کننده دارد.

مدیریت امور آزمایشگاه ها منعکس می شود یا طی بازدید دوره ای مورد توجه قرار می گیرد. ضمن انجام کارشناسی های اولیه، این نیاز ها به اداره کل تجهیزات پزشکی منعکس می شود و در نهایت دو مورد انتخاب نوع و مدل دستگاه متناسب با حجم کاری و جایگاه آزمایشگاه در زنجیره ارجاع آزمایشگاهی تصمیم گیری می شود.

✓ لطفاً در باره ی شمار اقلام آزمایشگاهی و تجهیزاتی که در استان شما در حال کار است توضیحاتی بدهید؟

با توجه به کثرت آزمایشگاه ها و تنوع تجهیزات آزمایشگاهی در حال حاضر نمی توانم آمار دقیقی ارائه کنم. با اجرایی شدن طرح تحول سلامت در کنار محاسن بسیار زیادی که به دنبال خواهد داشت، باعث شده که ناوگان تجهیزاتی ما تا حدود زیادی نو سازی شود.

✓ آیا کمبود و ضعفی در آزمایشگاه های استان در زمینه تجهیزات وجود دارد، چه دستگاه هایی؟